

متن و حاشیه ثبت نام نامزدها

ثبت نام افراد بدون صلاحیت برای انتخابات ریاست جمهوری که در دوره های مختلف وجود داشته در این دوره به حدی افزایش یافته که واکنش های بسیاری را به دنبال داشته است...

ثبت نام افراد بدون صلاحیت برای انتخابات ریاست جمهوری که در دوره های مختلف وجود داشته در این دوره به حدی افزایش یافته که واکنش های بسیاری را به دنبال داشته است و خیلی ها ادامه چنین روندی را توهین به نظام مردم و سالار ایران و جایگاه ریاست جمهوری می دانند.

بر اساس آماری که تا پایان وقت دیروز اعلام شد در این دوره تا کنون 1048 نفر ثبت نام کردند و 5 هزار و 200 نفر که یک رکورد محسوب می شود و شمار زیادی از آنها صرفاً برای جلب توجه و مطرح شدن در رسانه ها ثبت نام کرده اند. پیش از این بیشترین آمار ثبت نام و نامزدها مربوط به انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری بود که 1015 نفر ثبت نام کرده بودند.

آیت الله ناصر مکارم و شیرازی در پیامی در همین ارتباط با نابه و سامان و بسیار نگران کننده خواندن وضعیت ثبت نام انتخابات ریاست جمهوری گفت: شکایت های زیادی از افراد متعدد از نقاط مختلف به ما رسیده که معتقدند عده ای ناآگاهانه و گروهی آگاهانه برای به سخره کشیدن انتخابات جمهوری و ضربه زدن به نظام با نداشتن هیچ و گونه صلاحیتی برای نامزدی و نویسی شرکت کرده و حتی صف تشکیل می دهند که ادامه این وضع به ضرر نظام مقدس جمهوری اسلامی است و مخالف شئون کشور بزرگی مانند کشور ماست. به گزارش ایرنا، در این پیام آمده است: باید هر چه زودتر فکری حل این مشکل شود تا افرادی نامزدی و نویسی کنند که حداقل کمترین صلاحیت لازم را برای این کار داشته باشند و ای کاش از سال ها قبل اقدام به حل این مشکل می شد و تعجب می کنیم چگونه بزرگان کشور برای حل این مشکل تدبیری نفرموده اند!

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام هم با انتشار پیامی در صفحه اجتماعی خود با برشمردن برخی از موارد در روزهای نخستین ثبت نام انتخابات، بازتاب وسیع رسانه ای این موارد را موجب توهین به مردم و مردم سالاری نامید. محسن رضایی در صفحه شخصی خود در اینستاگرام نوشت: این که روز اول ثبت نام در انتخابات، فردی با دعوی خدایی و روز دوم، شخصی با ادعای پیامبری ثبت نام کند؛ دیگری بچه ها را برای ثبت نام بیاورد و از عده ای روان پریش، فیلم و عکس تهیه و در رسانه ها داخلی و خارجی به عنوان نامزدهای انتخابات منتشر شود، هم توهین به مردم و هم تمسخر مردم سالاری است.

کلی بودن شرایط موجود

یکی از دلایلی که تاکنون، این معضل برطرف نشده این است که شرایط لازم برای ریاست جمهوری در اصل 115 قانون اساسی، این گونه ذکر شده است: ایرانی و الاصل بودن، داشتن تابعیت جمهوری اسلامی ایران، مدیر بودن، داشتن حسن سابقه و امانت و تقوی، مؤمن و معتقد بودن به مبانی جمهوری اسلامی ایران و مذهب رسمی کشور.

در اصل 110 نیز مرجع تشخیص شرایط فوق، شورای نگهبان است و به همین دلیل از طریق قانون گذاری در مجلس نمی توان چیزی به موارد فوق افزود یا از آنها کاست.

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان در گفت و گو با بخش خبری 21 شبکه یک سیما در همین زمینه به اشاره به تلاش های صورت گرفته در مجلس شورای اسلامی برای اصلاح قانون انتخابات اظهار کرد: بر اساس اصل 110 قانون اساسی تشخیص شرایط نامزدهای انتخاباتی ریاست جمهوری به عهده شورای نگهبان است و اصلاحاتی که مجلس مطرح کرده به علت این و آن خارج از صلاحیت مجلس بود با ایراد شورای نگهبان مواجه شده است. وی تاکید کرد: در واقع تشخیص آنچه در اصل 115 قانون اساسی آمده به عهده شورای نگهبان است که در اصل 110 به آن اشاره شد، بر این اساس مجلس نمی تواند شرایط جدیدی را بر این اصل بیفزاید.

فرصتی که از آن غفلت شد

البته چند ماه قبل سیاست‌ها و کلی انتخابات از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد که براساس آن مجلس و دولت می‌توانند خلأهای موجود را پر کنند، اما با توجه به فرصت کمی که وجود داشت، اصلاحات مورد نظر به این دوره از انتخابات نرسید.

کدخدایی در همین زمینه گفت: سیاست‌ها و کلی که بتازگی از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد، فرصت خوبی بود که هم دولت و هم مجلس در چارچوب این سیاست‌ها شرایط خاصی را برای نامزدها لحاظ کنند، اما از این فرصت غفلت شد.

دکتر محمدصادق کوشکی، استاد دانشگاه هم در این زمینه به جام و جم گفت: در صورتی که قانون جامع انتخابات به این دوره می‌رسید و سرعت عمل بیشتری صورت می‌گرفت، می‌توانست در این دور از انتخابات بازدارندگی‌هایی ایجاد کند و شاهد چنین وضعیتی نبودیم.

با این‌حال به نظر می‌رسد گرچه شرایط نامزدهای ریاست‌جمهوری به صورت کلی در قانون اساسی آمده است، اما واژه‌هایی مانند رجل سیاسی و نگاه به افرادی که در دوره‌های گذشته از سوی شورای نگهبان تأیید شده‌اند، جای سوالی باقی نمی‌گذارد که بسیاری از افرادی که در انتخابات ثبت‌نام می‌کنند، هیچ سنخیتی با شرایط ریاست‌جمهوری ندارند.

سخنگوی شورای نگهبان در همین زمینه در کانال تلگرامی خود نوشت: این سوال مطرح است که چرا برخی افراد که قطعاً واجد شرایط نیستند، اقدام به ثبت‌نام می‌کنند؟ در پاسخ برخی مدعی هستند، چون قانون همه موانع یا شرایط را ذکر نکرده، تعداد افراد ثبت‌نام‌کننده افزایش یافته است.

وی تأکید کرد: لیکن بر هر صاحب عقلی روشن است که وقتی از رجل سیاسی، مذهبی سخن گفته می‌شود، قطعاً حداقلی از سن یا معلومات (تحصیلات) لازم است یا وقتی سن خرید خودرو 18 سال است یا حداقل سن رای‌دهندگان 18 سال، بدیهی است که سن انتخاب‌شوندگان کمتر از 18 سال نیست.

کدخدایی نوشت: روشن است که قصد قانون‌گذار این نبوده که همه شرایط یا موانع بدیهی را ذکر کند، بلکه از طرف دیگر مثلاً مقطع سنی خاصی را نمی‌خواسته از جمله موانع به شمار آورد. این مغالطه رایج می‌تواند این‌گونه نیز مطرح شود که مثلاً در شرایط قانونی رای‌دهندگان، عدم جنون شرط شده ولی در شرایط انتخاب‌شوندگان شرط مشابهی ذکر نشده است! آیا می‌توان نتیجه گرفت که مجانبین نیز می‌توانند در ثبت‌نام انتخابات شرکت کنند؟! بدیهی است که این مغالطه‌ای آشکار بوده و پاسخ نیز منفی است. وی اضافه کرد: از این رو باید گفت که شرط سن در شرط مدیر و مدبر بودن مستتر است و شرط سواد در رجل مذهبی، سیاسی بودن.

کدخدایی نوشت: لذا به دلیل اعمال جدی شرایط اصل 115 از سوی شورای نگهبان، تعداد واجدین شرایط در هر دوره بسیار اندک است و این می‌تواند در انتخابات پیش رو نیز مبنای بررسی صلاحیت‌ها باشد.

ضرورت چاره‌اندیشی در اولین فرصت

آیت‌الله مکارم‌شیرازی هم در پیامی که صادر کرده، آورده است: اگر تصور شود قانون اساسی اجازه اضافه شرطی نمی‌دهد ظاهراً اشتباه است، زیرا قیودی که در قانون اساسی آمده شرایطی را در کنار خود می‌طلبد، مثلاً هنگامی که گفته می‌شود یکی از شرایط «مدیر و مدبر بودن» است مفهومش آن است که شخص تقاضاکننده باید سوابق اجرایی کلان خود را ارائه کند یا هنگامی که گفته می‌شود «از رجال سیاسی باشد»؛ حداقل باید سن و سالی داشته باشد و پایه تحصیلی معتبر؛ همچنین قیود دیگری که در دل این تعبیّرات نهفته است و اهل عرف کاملاً آن را استفاده و قانون‌دانان آن را تأیید می‌کنند.

در این پیام آمده است: باید لاقلاً شرایطی برای سن و مدرک تحصیلی و سابقه مدیریتی که موافق چنین کار مهمی باشد، گذارده شود تا این وضع نابه‌سامان، سامان یابد.

آیت‌الله مکارم‌زنجانی؛ شیرازی در پیام خود تاکید کرده است: گرچه برای این دوره فعلا نمی‌توان تصمیمی گرفت، ولی باید در اولین فرصت برای دوره‌های آینده؛ شاء‌الله تصمیم گرفته شود.

ضرورت هوشیاری رسانه‌ها؛

با وجود ادامه روند نابه‌سامان فعلی به نظر می‌رسد سریع‌ترین راهکار برای کاهش اثرات سوء وضع موجود، عملکرد هوشمندانه رسانه‌هاست. صادق کوشکی در گفت‌وگو با جام‌زنجانی؛ مطرح شدن چنین ثبت نام‌هایی در رسانه‌ها انتقاد کرد و افزود: رسانه‌ها نباید این موضوع را پررنگ کنند، به دلیل این‌که پررنگ شدن آن از سوی رسانه‌ها موجب دامن زدن و گسترش آن می‌شود.

محسن رضایی هم در مطلبی که در صفحه شخصی خود در اینستاگرام منتشر کرده با بیان این‌که آزادی ثبت نام نباید موجب تبلیغ علیه مردم شود، نوشت: مسئولان وزارت کشور، شورای نگهبان و رسانه‌ها باید از این نوع تبلیغات جلوگیری کنند.

امروز؛ پایان نام‌نویسی

فرصت نام‌نویسی از نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری، ساعت 18 امروز پایان می‌گیرد؛ باید و چهره‌ها؛ که قصد حضور در این عرصه را دارند و هنوز ثبت نام نکرده‌اند، امروز به ستاد انتخابات وزارت کشور می‌روند.

اما دیروز ستاد انتخابات، میزبان دو چهره اصلی رقابت‌های انتخاباتی یعنی حسن روحانی و سیدابراهیم رئیسی بود که عصر جمعه را برای نام‌نویسی در انتخابات ریاست‌جمهوری انتخاب کرده بودند.

به گزارش جام‌زنجانی؛ روحانی پس از ثبت نام در جمع خبرنگاران گفت: ما از نیمه راه باز نمی‌گردیم و تا پایان، این مسیر را ادامه خواهیم داد. وی در دفاع از عملکرد دولت خود بیان کرد: در انتخابات سال 92 آنچه به مردم عزیز ایران اعلام کردم نجات اقتصاد ایران، احیای اخلاق و تعامل سازنده با جهان بود و امروز بسیار خوشحالم که در هر سه زمینه با کمک مردم گام‌های قابل توجهی برداشته شده است.

رئیس‌هی هم در جمع خبرنگاران عنوان کرد: پایبندی به قانون، وظیفه همه است و رای مردم، سرنوشت کشور را رقم می‌زند.

وی در نشست خبری با استقبال از حمایت جبهه مردمی نیروهای انقلاب از وی گفت: من که در این عرصه آمدم حتما نامزد همه دلسوزان، مردم و کسانی که دلشان برای اعتلای ملت می‌تپد؛ توانم قرار بگیرم. یعنی ما خودمان را منحصر به مجموعه و عنوان خاص یا جریان سیاسی خاص نمی‌بینیم و من به عنوان طلبه از مردم با مردم و در مردم خواهم بود.

علیرضا زاکانی، محسن غرویانی، اعظم طالقانی، محمد زارع فومنی، مصطفی کواکبیان، مهدی کلهر، سیدهاشم بطحایی، حسن سبحانی و محمد غرضی از دیگر چهره‌های بودند که طی دو روز گذشته برای ثبت نام به ستاد انتخابات رفتند.

امین‌الله رشیدی، موسیقیدان و خواننده سنتی هم از جمله افرادی بود که برای انتخابات ثبت نام کرد.

برای امروز هم که روز پایانی است، انتظار می‌رود سایر نامزدهای جبهه مردمی نیروهای انقلاب شامل مهرداد بذریاش، محمدباقر قالیباف و حمیدرضا حاجی‌بابایی برای ثبت نام به وزارت کشور بروند، هر چند دیروز برخی رسانه‌ها مدعی شدند حمیدرضا حاجی‌بابایی قصد نامزدی برای انتخابات را ندارد.

سعید جلیلی از دیگر چهره‌های مطرحی است که با وجود اخبار فراوانی که از گذشته درباره احتمال حضورش در رقابت ریاست‌جمهوری دوازدهم مطرح بود، هنوز ثبت نام نکرده است و دیروز برخی رسانه‌های نزدیک به او گزارش کردند که وی برای حضور در این عرصه تصمیمی ندارد.

با توجه به حرف و حدیث‌های فراوان درباره احتمال معرفی نامزد پوششی از سوی اصلاح‌طلبان برای انتخابات ریاست‌جمهوری، در صورت قطعی شدن این موضوع امروز باید منتظر ثبت‌نام یک چهره مطرح اصلاح‌طلب نیز باشیم که در برخی گمانه‌زنی‌ها از اسحاق جهانگیری و مسعود پزشکیان در این زمینه یاد می‌شود.

همچنین برخی تحلیلگران از احتمال نامزدی برخی چهره‌های نزدیک به احمدی‌نژاد از جمله غلامحسین الهام و مجتبی ثمره‌هاشمی در روز پایانی خبر داده‌اند که تا پایان وقت امروز، صحت و سقم تمام این گمانه‌زنی‌ها مشخص خواهد شد.